

§ 12 Revisionsrapporten ”Tryggt boende inom äldreomsorgen”

Remiss från stadsrevisionen, revisorsgrupp 1, dnr 3.1.3-165/2016, för yttrande senast den 20 februari 2017

Dnr 150-778/2016

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen, revisorsgrupp 1, som sitt yttrande över revisionsrapporten ”Tryggt boende inom äldreomsorgen”.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-05.

Stadsrevisionen har remitterat revisionsrapporten ”Tryggt boende inom äldreomsorgen” för yttrande från äldrenämnden samt stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby, Spånga-Tensta, Norrmalm, Hägersten-Liljeholmen och Södermalm. Yttrandet ska vara revisorgrupp 1 tillhanda senast den 20 februari 2107.

Av stadens budget 2016 framgår att ingen äldre med stora omsorgsbehov eller som lider av oro ska behöva bo kvar i en otrygg miljö mot sin vilja. Revisionskontoret har genomfört en granskning för att bedöma om stadsdelsnämnderna arbetar för att äldre som inte beviljas boende får annat stöd i enlighet med budget. Bedömning är att nämnderna arbetar för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras. Det framgår dock att stadsdelsnämnderna har kommit olika långt i arbetet med att ta fram en rutin i enlighet med budget för att säkra tryggt boende för äldre. Det konstateras vidare att stadens riktlinjer för handläggning är otydliga avseende kriterierna för beviljande av särskilt boende.

Inom äldreförvaltningen pågår ett arbete till följd av slutsatserna från utredningen om servicehus 2014 som bland annat innefattar att se över behovsgrunderna för att beviljas servicehus. Inom ramen för arbetet med att revidera stadens riktlinjer för

handläggning kommer skrivningen för att beviljas servicehus att ses över. Likaså kommer äldreförvaltningen undersöka behovet av att arbetssättet vid avslag om särskilt boende förtydligas i samband med revidering av riktlinjerna.

Äldreförvaltningen anser att revisionskontorets granskning ger en bra och nyanserad bild av stadens arbete med att ge äldre möjlighet att bo under trygga förhållanden. Som revisionskontoret lyfter fram så kan otrygghet bero på många olika faktorer såsom oro och upplevelse av ensamhet, svårigheter att klara av praktiska eller personliga sysslor eller rädsla för att råka ut för en olycka.

Äldreförvaltningen ser positivt på att granskningen påvisar att stadsdelsnämnderna arbetar på olika sätt för att stärka tryggheten hos den enskilde.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av ersättaryttrande från Erik Vallström (Fi) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Erik Slottner (KD) och ledamoten Dennis Wedin m.fl. (M) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande.

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (KD) och (M):

”I den föreliggande revisionsrapporten konstateras att stadsdelsnämnderna arbetar för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd, så att behovet av tryggare boende säkras.

Rapporten påtalar även ett antal brister:

- Riktlinjerna bedöms inte fullt ut utgöra ett stöd i handläggningen och arbetet med de individuella behovsbedömningarna. Riktlinjerna är otydliga vilket försvårar en likvärdig biståndsbedömning. Granskningen har visat att det råder otydligheter vad gäller kriterierna för

beviljande av vård- och omsorgsboende respektive servicehus.

- Riktlinjerna ger inte stöd vid bedömning av boende/trygghetsinsatser för äldre med andra än vårdbehov, exempelvis till äldre med psykiska funktionsnedsättningar, missbruksproblem och hemlöshet.
- Staden saknar särskilda boendeformer som möter variationen i behov hos äldre.
- Stadsdelsnämnderna har kommit olika långt i sitt arbete med att ta fram en rutin för att säkerställa att äldre som får avslag på ansökan om särskilt boende erbjuds andra insatser för att skapa ett tryggt boende. Det finns ingen tydlig beskrivning av vad rutinen ska omfatta.
- Dokumenterade individuppföljningar bör säkerställas. Äldrenämnden ska se över och utveckla riktlinjerna

Vi emotser snarast ett förslag till förtydligande av riktlinjerna för att garantera Stockholms äldre en likvärdig behovsbedömning oavsett var i staden man bor samt att alla stockholmare som är 85 år eller äldre och som känner oro, otrygghet eller ensamhet ska ha rätt till äldreboende.”

Särskilt uttalande från (L):

”Revisorerna har granskat en angelägen fråga, nämligen hur stadsdelsnämnderna tillgodoser behovet av tryggt boende hos äldre.

Revisorernas sammanfattande bedömning är att stadsdelsnämnderna arbetar för att äldre som inte beviljas bistånd till boende får annat stöd så att behovet av tryggare boende säkras. Det finns anledning att ifrågasätta denna uppfattning. Om boendelösningarna verkligen vore trygga skulle färre äldre överklaga och vi skulle behöva läsa färre berättelser i tidningarna om mycket gamla personer som känner sig otrygga men som inte får plats på särskilt boende.

Det skulle inte heller finnas de skillnader som revisorerna visar i trygghet mellan äldre som bor i särskilt boende och de som bor med hemtjänst i ordinärt boende. I alla utom en stadsdel känner sig äldre på särskilt boende tryggare än de i ordinärt boende. I fem stadsdelar är skillnaden minst tio procentenheter. Det visar på de

trygghetsskapande effekter det får om äldre får komma till ett tryggt och anpassat boende i tid.

Granskningen visar också på anmärkningsvärda skillnader i bedömning mellan stadsdelarna. I Spånga-Tensta beviljades 79 procent av ansökningarna om servicehus, i Hägersten-Liljeholmen bara 8 procent. Även om man tar i beaktande att vissa ansökningar om servicehus, där den sökande istället beviljats plats på vård- och omsorgsboende, räknas som avslag, så är skillnaderna mellan stadsdelarna inte acceptabla.

Det framstår som uppenbart att praxis skiljer sig åt mellan stadsdelarna, trots de nya riktlinjerna som är tänkta att förtydliga bedömningen av särskilt boende. Stadsdelar med många avslag bör agera för att säkerställa likvärdiga bedömningar i enlighet med de nya riktlinjerna, exempelvis genom att flytta delegationsrätten vid avslagsbeslut från tjänstemännen till den sociala delegationen.

Att äldre känner sig tryggare i särskilt boende, och att alla äldre idag inte har samma rätt till plats beroende på var någonstans i staden de bor, visar hur viktigt det är att säkerställa att fler äldre som vill också får flytta till ett äldreboende. Liberalerna anser att alla över 85 år som så vill ska beviljas plats på servicehus.”

§ 13 Redovisning av arbetet med och vidareutveckling av Överenskommelsen mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn

Ärendet är framtaget gemensamt av äldreförvaltningen och socialförvaltningen

Dnr 730-840/2016

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner äldreförvaltningens tjänsteutlåtande med redovisning av arbetet med, samt uppföljning av Överenskommelsen mellan Stockholms stad och den idéburna sektorn och lägger det till handlingarna.
2. Äldrenämnden godkänner åtgärder för vidareutveckling av Överenskommelsen.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2017-01-09.

Sommaren 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om Överenskommelsen mellan Stockholm stad och den idéburna sektorn. Överenskommelsen anger principiella grunder för samverkan. Överenskommelsen signerades vid en ceremoni i Stockholms stadshus i september 2012. Det är i dagsläget 78 ideella organisationer som har anslutit sig till Överenskommelsen. I ärendet redovisas arbetet med Överenskommelsen, resultat av genomförda uppföljningar samt förslag till utveckling av arbetet.

De förslag som lyfts har arbetats fram gemensamt med och går i linje med de åtagande som kommissionen för ett socialt och hållbart Stockholm förordar.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare samt med stöd av